

Projekt: Strategi och handlingsplan för ekosystemtjänster

Län	Kommun
Kalmar län	Borgholm

Kommunens projektansvarige

Kommunens projektansvarige	Enhet/förvaltning
Frida Gustafsson	Tillväxtenheten
Postadress	Postnr Postort
Östra Kyrkgatan 10	38721 Borgholm
Telefon	Mobil
048588054	-
E-post	Postgiro/Bankgiro
jenniefridalinn.gustafsson@borgholm.se	Bg 650-5044
Organisationsnummer	Betalningsreferens
212000-0795	Frida Gustafsson

Övriga kontaktpersoner

Inga övriga kontakter

Projektbeskrivning

Projektnummer	22168156	Status	Beviljad
Projektets startår	Projektstart	Projektslut	Nytt Projektslut
2022	2022-01-01	2023-12-31	-
Tätortsnära	Kmn diarienummer	Lst diarienummer	Projektet drivs av
Projektet är tätortsnära	2021/195 439	501-10211-21	Kommun
Gott exempel	Projektets tema		
Nej	Övrigt		

Sammanfattning

Projektets syfte är att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark samt att öka kunskapen ekosystemtjänster både bland tjänstemän, politiker och allmänheten. För att uppnå detta vill vi:

- Öka kunskapen om ekosystemtjänster bland Borgholms kommuns tjänstemän och politiker i syfte att säkerställa ekosystemtjänster i planprocessen - från översiktsplan till detaljplan.
- Ta fram en handledning till hur man ska hantera ekosystemtjänster i detaljplansprocessen.
- Ta fram en handlingsplan hur kommunen långsiktigt ska arbeta med och ekosystemtjänster och naturvård i Borgholm.
- Öka kunskapen hos allmänheten om ekosystemtjänster, genom riktade utbildning- och informationssatsningar.

Syfte

Projektets syfte är att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark samt att öka kunskapen om den för att långsiktigt skapa en ekologiskt hållbar tillväxt.

Bakgrund

Vår planet och alla levande organismer förser oss människor med livsnödvändiga tjänster. Eftersom det är ekosystemen som producerar dessa tjänster kallas de ekosystemtjänster. Genom komplicerade interaktioner ser naturen till att rena vårt vatten och vår luft. Ekosystemen producerar vårt syre, vår mat, byggmaterial, energi och råvarorna till alla mediciner vi människor behöver. Förutom alla dessa livsupprätthållande ekosystemtjänster erbjuder naturen också rekreationsmöjligheter genom möjligheten till friluftsliv, inspiration till konst, musik och litteratur. Att vistas i naturen har påvisade positiva effekter på både vår fysiska och psykiska hälsa. Dessutom har naturen redan löst en mängd av de utmaningar människan står inför och utgör därför en kunskapsbank och förebild för vår teknikutveckling.

Ekosystemtjänsterna kan delas in i fyra kategorier: Försörjande, reglerande, stödjande och kulturella. En enstaka naturlig process kan ge oss flera olika ekosystemtjänster.

Genom att dra nytta av ekosystemtjänster kan vi lösa problem och skapa mervärde inom många olika områden. Ekosystemtjänster erbjuder ofta lösningar som både är billigare att genomföra och billigare att underhålla än motsvarande tekniska lösningar, samtidigt som de skapar mervärde genom att fylla fler

funktioner än vad tekniska lösningar gör.

Lokala aktörer

-

Projektets bidrag till miljö kvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbete i kommunen

Projektet bidrar främst en god bebyggd miljö, men även till följande miljömål: Grundvatten av god kvalitet, Ett rikt odlingslandskap, Frisk luft, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ingen övergödning, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag, levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv.

Projektets långsiktiga effekter

Projektet kommer långsiktigt att säkra att ekosystemtjänster värnas vid planeringsprocessen, att man stärker ekosystemtjänster på kommunal mark samt ökad kunskap om ekosystem bland allmänheten.

Genomförande och erfarenheter

Projektets syfte är att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark samt att öka kunskapen ekosystemtjänster både bland tjänstemän, politiker och allmänheten. För att uppnå detta har vi under projektets gång:

1) Ökat kunskapen om ekosystemtjänster bland Borgholms kommuns tjänstepersoner och politiker med workshops. Dessutom bjöds aktörer verksamma inom byggprocessen in, det vill säga byggherrar.

Tjänstepersoner, politiker och byggherrar samlades under workshopen för att lära sig om ekosystemtjänster och hur det kan säkerställas i byggprocessen - från översiktsplan till detaljplan och till sist exploatering.

En annan grupp som identifierades som viktig i den kommunala verksamheten var lärare och pedagoger. En särskild workshop gjordes just för dessa, med fokus på hur man kan arbeta på en skolgård för att stärka ekosystemtjänster (och speciellt deras kulturella värden för skolmiljön).

Deltagare delades upp på tre grupper: tjänstepersoner i kommunal drift och detaljplanering, tjänstepersoner inom skolan, tjänstepersoner inom detaljplanering/exploatering tillsammans med byggherrar. Innehållet i workshops anpassades utefter deltagarna. Workshopen gjordes under fyra dagar, uppdelat på två tillfällen. Totalt deltog 48 personer, varav 11 personer inte jobbar kommunalt (byggherrar).

Resultatet från utbildningen är en grund för förståelse för ekosystemtjänster, vilket underlättar arbetet med att föra in det i detaljplanprocessen och att säkerställa det i exploatering. Ett annat exempel till resultat är att utemiljön i förskolan i Löttorp nu ska planläggas med hänsyn till ekosystemtjänster.

2) En rutin för hur man ska arbeta med ekosystemtjänster i detaljplansprocessen har tagits fram. Den har arbetats fram av en grupp på fyra personer inom planeringen, och sedan etablerats i hela planeringen med hjälp av skriftlig rutin och workshop i hur man ska arbeta. Rutinen grundar sig i att vi ska använda GYF för att beräkna och visualisera ekosystemtjänster. Vi kommer att använda oss av QGYF, ett gratis GIS-program som beräknar GYF.

3) En handlingsplan för hur kommunen långsiktigt ska arbeta med och ekosystemtjänster och naturvård i Borgholms kommun har tagits fram. Den antogs av kommunstyrelse december 2022. Denna gäller 2024 - 2027 och är inarbetad i verksamhetsplanen. Det finns även en tillhörande strategi som antogs maj 2023 av kommunfullmäktige.

4) Öka kunskapen hos allmänheten om ekosystemtjänster genom informationssatsningar. Skyltar med

information om ekosystemtjänster har tagit fram med följande teman: pollinering, träd i stadsmiljö, dagvattenhantering, hyggesfritt skogsbruk och död ved. Dessa har placerats ut vid strategiska punkter i kommunen för att öka förståelsen för ekosystemtjänster kommunen.

Projektets initiala och långsiktiga effekter från naturvårdssynpunkt

Projektets syfte är att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark samt att öka kunskapen om den för att långsiktigt skapa en ekologiskt hållbar tillväxt.

Samverkan med flera aktörer

Tjänstepersoner från Borgholm Energi och Borgholms kommun varit delaktiga i workshops, framtagande av handlingsplan och rutin för detaljplanprocessen. Till workshops om ekosystemtjänster har vi bjudit in exploatörer, vilket har gjort att ca 5 olika företag har deltagit. Allmänheten blir delaktig genom informationssatsning via skyltar och sociala medier.

Hur kommer projektets återstående uppföljning och utvärdering att gå till

Åtgärder i handlingsplanen kommer att följas upp genom verksamhetsplanering.

Projektets stöd till olika samhällsintressen

I vilken omfattning stödjer projektet de globala hållbarhetsmålen?

Hållbarhetsmål 2030	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Ingen fattigdom	X	-	-
Ingen hunger	-	X	-
Hälsa och välbefinnande	-	-	X
God utbildning för alla	X	-	-
Jämställdhet	-	X	-
RentVattenOchSanitet	-	-	X
HållbarEnergiFörAlla	X	-	-
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	X	-	-
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X	-	-
Minskad ojämlikhet	-	X	-
Hållbara städer och samhällen	-	-	X
Hållbar konsumtion och produktion	-	-	X
Bekämpa klimatsförändringen	-	X	-
Hav och marina resurser	-	-	X
Ekosystem och biologisk mångfald	-	-	X
Fredliga och inkluderande samhällen	X	-	-

I vilken omfattning stödjer projektet genomförande av miljökvalitetsmålen?

Miljökvalitetsmål	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Begränsad klimatpåverkan	-	X	-
Frisk luft	-	-	X
Försurning	-	-	X
Giftfritt	-	X	-
Ozonskikt	X	-	-
Strålning	X	-	-
Övergödning	-	-	X
Sötvatten	-	-	X
Grundvatten	-	-	X
Kust och hav	-	-	X
Våtmark	-	-	X
Skog	-	-	X
Odlingslandskap	-	-	X
Fjäll	X	-	-
Bebyggelse	-	-	X
Djur och växter	-	-	X

Åtgärder och kostnader i projektet

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
1		2022-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
150 000 kr	75 000 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
97 400 kr	55 200 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
01 - Kunskapsuppbyggnad som syftar till att skapa underlag för framtida åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
06 - Övrigt		1	Annat
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	09 - Generell naturtyp	10 - Ej relevant	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
5 - Attraktiv tätortsnära natur		14 - Övrigt	
Genomförd i sin helhet: Ja År: 2022			
Motivering			
-			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Förberedande och kunskapshöjande arbete: Läs på hur andra kommuner gjort och koppla till översiktsplan. Uppstart av arbetsgrupp för gröna frågor i planprocessen och internutbildning för berörda tjänstemän genom föreläsning av inbjudna konsulter eller kommuner. Minst 2 utbildningstillfällen. Medlemskap i C/o city.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Detta är kunskapshöjande inom kommunen för att långsiktigt säkra kunskapen om ekosystemtjänster hos ett flertal tjänstemän. Detta ökar sannolikheten att kunskapen hos kommunen stannar oavsett om någon tjänsteman försvinner och gör att implementeringen av handlingsplan och handledning kommer att gå enklare.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
2		2022-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
100 000 kr	0 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
70 000 kr	0 kr	1 200 kr	
Åtgärdskategori			
02 - Framtagande av underlag t.ex. i form av kommunala naturvårdsprogram för genomförande av åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
13 - Övrigt		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	09 - Generell naturtyp	11 - Övrigt	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
5 - Attraktiv tätortsnära natur		14 - Övrigt	
Genomförd i sin helhet: Nej År: 2023			
Motivering			
Detta kommer till stor del göras under 2023, men påbörjades 2022.			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Implementering av ekosystemtjänstperspektivet i planprocessen. Ta fram en handledning till hur vi ska hantera och säkerställa ekosystemtjänster i detaljplansarbetet, eventuellt GYF-modellen. Vi ska välja ut ett testområde som är under detaljplaneläggning för att testa metoden.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Handledningen kommer att finnas kvar för kommande detaljplaneprocesser.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
3		2022-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
100 000 kr	0 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
47 600 kr	0 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
02 - Framtagande av underlag t.ex. i form av kommunala naturvårdsprogram för genomförande av åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
13 - Övrigt		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	09 - Generell naturtyp	09 - Generell organismtyp	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		14 - Övrigt	
Genomförd i sin helhet: Ja År: 2022			
Motivering			
Handlingsplanen är antagen från december 2022.			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Arbeta fram en handlingsplan för ekosystemtjänster och naturvård. Det strategiska dokumentet ska vara i linje med översiktsplanen och grönstruktursplanen. Handlingsplanen ska beskriva hur vi planerar att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Handlingsplanen ska bli en del av Borgholms hållbarhetsprogram. Aktiviteter ska arbetas in i verksamhetsplan, där också uppföljning sker. Handlingsplanen ska förankras med samtliga enheter och nämnder som berörs.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
4		2022-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
150 000 kr	150 000 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
193 700 kr	124 700 kr	7 000 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapsspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
69 - Informations/dialogträffar		4	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	10 - Övrigt	09 - Generell organismtyp	4 - Övrigt
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		14 - Övrigt	
Genomförd i sin helhet: Ja År: 2022			
Motivering			
Workshopen hölls i september - oktober 2022. VI går över budget för denna åtgärd, men under i andra åtgärder så det jämnar ut sig.			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Sprida kunskap: Workshop för exploatörer i hur vi kan använda ekosystemtjänster i planprocessen, minst två workshops. Kunskap kring ekosystemtjänster ska erbjudas till kommunens lärare och pedagoger, minst två workshops.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Förvaltningen av workshops ska ske genom handledning för planprocesser samt handlingsplan för ekosystemtjänster och naturvård.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
5		2022-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
80 000 kr	65 000 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
82 500 kr	57 100 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapsspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
54 - Informationstavla/skylt		40	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	09 - Generell naturtyp	11 - Övrigt	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		13 - Ej relevant	
Genomförd i sin helhet: Nej År: 2023			
Motivering			
Arbetet med att ta fram skyltar har påbörjats, men kommer att vara färdig först under 2023.			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Informationsskyltar om ekosystemtjänster som placeras ut vid åtgärder som bidrar till ekosystemtjänster (40 st).

Förvaltning av resultat efter projektiden

Förvaltning av skyltar sker av gata och park i Borgholms kommun.

Kostnader per kostnadsslag

Arbetskostnad	254 200 kr
Material	52 800 kr
Köpta tjänster	184 200 kr
Resor	0 kr
Övrigt	0 kr
Summa (kr):	491 200 kr

Summering åtgärder

Åtgärds-nummer		Total kostnad	Sökt Bidrag	Beviljat bidrag	Värde av ideellt arbete
1	Ansökan	150 000 kr	75 000 kr	75 000 kr	0 kr
	Utfall	97 400 kr		55 200 kr	0 kr
2	Ansökan	100 000 kr	0 kr	0 kr	0 kr
	Utfall	70 000 kr		0 kr	1 200 kr
3	Ansökan	100 000 kr	0 kr	0 kr	0 kr
	Utfall	47 600 kr		0 kr	0 kr
4	Ansökan	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	0 kr
	Utfall	193 700 kr		124 700 kr	7 000 kr
5	Ansökan	80 000 kr	65 000 kr	65 000 kr	0 kr
	Utfall	82 500 kr		57 100 kr	0 kr
Summa	Ansökan	580 000 kr	290 000 kr	290 000 kr	0 kr
	Utfall	491 200 kr		237 000 kr	8 200 kr

Omfattar ansökan åtgärder för vilka stöd sökts eller beviljats enligt annan författning?

Nej

Finansiering

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun	Borgholm		1
Period från	2022-01-01	Period till	2023-12-31
	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete

	0 kr	290 000 kr	0 kr
Totalt:	0 kr	290 000 kr	0 kr

Villkor

Id	Beskrivning	Uppfylld
11.	Faktiska utgifter samt kostnader för arbetstid (både kommunal, ideell eller annan) liksom tidrapporter ska kunna verifieras på begäran av Länsstyrelsen samt vid revision.	Ja
11.	Informationsmaterial som tas fram inom projektet ska vara tillgängligt på kommunens webbplats.	Ja
12.	Allt material som tas fram och presenteras digitalt ska vara tillgängligt för alla. Till exempel ska en rapport sparas i lämpligt digitalt format, som en pdf-fil, och inte vara inskannade för att möjliggöra att de kan läsas upp i olika talsyntesprogram.	Ja
13.	Projektet ska presenteras på kommunens webbplats under projektets löptid.	Ja
5.	Förändringar av projektets åtgärder, resultat, budget eller tidsplan ska godkännas av Länsstyrelsen. Anmälan ska ske i god tid. Om projektet inte kan fullföljas ska Länsstyrelsen underrättas omgående.	Ja
6.	En verksamhetsrapport ska inrapporteras i LONA-registret och en pdf av rapporten ska e-postas till Länsstyrelsen senast den 1 mars varje år.	Ja
7.	En slutrapport ska inrapporteras i LONA-registret och en påskriven utskrift ska lämnas in till Länsstyrelsen senast tre månader efter det att projektet är genomfört.	Ja
8.	Vid marknadsföring och information om projektet samt i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att "Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt medfinansierar genomförandet av detta projekt". Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, hemsidor m.m. Naturvårdsverkets symbol "LONA" kan användas där så är lämpligt.	Ja

1.	Bidraget får enbart användas för de åtgärder och de resultat som anges i detta beslut. Följande åtgärder ska genomföras och resultat ska uppnås för att sökanden ska få rätt till hela bidraget: a) Förberedande och kunskapshöjande arbete: Uppstart av arbetsgrupp för gröna frågor i planprocessen och internutbildning för berörda tjänstemän genom föreläsning av inbjudna konsulter eller kommuner. Minst 2 utbildningstillfällen. Medlemskap i C/o city. b) Implementering av ekosystemtjänstperspektivet i planprocessen. Ta fram en handledning för hur kommunen ska hantera och säkerställa ekosystemtjänster i detaljplanarbetet, eventuellt GYF-modellen. Val av ett testområde som är under detaljplaneläggning för att testa metoden. c) Ta fram en handlingsplan för ekosystemtjänster och naturvård. Det strategiska dokumentet ska vara i linje med både översikts- och grönstrukturplanen. Handlingsplanen ska beskriva hur kommunen planerar att stärka ekosystemtjänster på kommunal mark. d) Kunskapsspridning: Workshop för exploitörer i hur ekosystemtjänster kan användas i planprocessen, minst två workshops. Kunskap kring ekosystemtjänster ska erbjudas till kommunens lärare och pedagoger, minst två workshops. e) Informationsskyltar om ekosystemtjänster som placeras ut vid åtgärder som bidrar till ekosystemtjänster (40 st.).	Ja
2.	Projektet ska vara genomfört senast den 31 december 2023.	Ja

Godkända ändringar

-

Kommentarer om hur projektets villkor har uppfyllts

-

Motivering till beslut

Länsstyrelsen anser att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Projektet syftar till Kunskapsuppbyggnad (kategori 1), Framtagande av underlag (kategori 2) och Information, folkbildning och annan kunskapsspridning (kategori 6). Projektet bidrar främst till att uppfylla miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö. Andra miljö kvalitetsmål som

också berörs är Frisk luft, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen gör bedömningen att projektets totalkostnad är motiverad ur naturvårdssynpunkt och ser mycket positivt till kommunens initiativ till att inkludera ekosystemtjänstperspektivet i planprocesser samt att sprida kunskap både inom kommunens organisation och till allmänhet om ekosystemtjänster.

Politikområden

- Övrigt av betydelse för naturvård (100 %) Borgholms kommun har i sin hållbarhetspolicy beslutat att arbeta för ett hållbart samhälle, genom Agenda 2030 och Sveriges miljömål. I båda dessa målsystem är ekosystemtjänster centrala för att nå målsättningen.

Bilagor

- Handlingsplan för ekosystemtjänster.pdf
- Skyltar 230509.pdf
- Skylt1.png
- Skylt2.png
- Skylt3.png
- Skylt4.png
- Bilaga 2. Ekosystemtjänster i QGYF - en lathund..pdf
- Bilaga 4. Teknisk manual för QGYF.pdf
- Bilaga 3. Manual för bedömning av ekosystemtjänster.pdf
- Rutin för ekosystemtjänster i planprocessen.pdf
- Bilaga 1. Verktygslåda för ekosystemtjänster i planprocessen.pdf
- Beslut om beviljat LONA-bidrag Strategi och handlingsplan för ekosystemtjänster, Borgholms kommun.pdf

Underskrift och Godkännande av Projekt 22168156

2023-05-26

Datum

Underskrift av behörig firmatecknare/företrädare

 ILKO CORKOVIC
Kommunstyrelsens Ordförande

Linda Kjellin
Ekonomichef

Namnförtydligande

För Borgholms Kommun